

Oordelen

Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Leudal discrimineert een woonwagenbewoner door beleid te voeren waardoor hij niet in aanmerking komt voor een woonwagenstandplaats.

Oordeelnummer 2016-139

Datum: 19-12-2016

Grond: **Ras**

Terrein: **Leveren van en toegang tot goederen en diensten - Wonen**

Volledig oordeel

Oordeel

2016-139

Datum: 19 december 2016

Dossiernummer: 2016-0162

Oordeel in de zaak van

[...]

wonende te [...], verzoeker

tegen

College van Burgemeester en Wethouders van gemeente Leudal

gevestigd te Leudal, verweerder

1 Verzoek

1.1

Verzoeker vraagt het College voor de Rechten van de Mens (hierna: het College) om te beoordelen of verweerder jegens hem verboden onderscheid op grond van afkomst maakt door beleid te voeren waardoor hij niet in aanmerking komt voor een standplaats op een woonwagenlocatie.

2 Verloop van de procedure

2.1

Het College heeft kennis genomen van de volgende stukken:

- verzoekschrift van 28 april 2016, ontvangen op dezelfde dag;

- e-mail van verzoeker van 30 juni 2016;

- verweerschrift van 5 augustus 2016.

2.2

Het College heeft de zaak ter zitting behandeld op 15 november 2016. Partijen zijn verschenen. Verzoeker werd vergezeld door [. . .], informant, en

[. . .], zoon van verzoeker. Verweerder werd vertegenwoordigd door

[. . .], medewerker juridische zaken, die werd vergezeld door

[. . .], beleidsmedewerker toezicht en handhaving.

2.3

Het College heeft verweerder ter zitting in de gelegenheid gesteld om aanvullende stukken in te brengen. Deze stukken zijn ontvangen op 25 november 2016. Hierna heeft het College het onderzoek gesloten.

3 Feiten

3.1

Verzoeker heeft in een woonwagen gewoond. De afgelopen 12 jaar heeft hij in een huis gewoond. Hij wil weer in aanmerking komen voor een woonwagenstandplaats.

3.2

De gemeente Leudal is een fusiegemeente van 36.000 inwoners en bestaat uit

16 kerkdorpen . In de gemeente zijn op dit moment 49 woonwagenstandplaatsen, verdeeld over 9 woonwagenlocaties. Verweerder is eigenaar van 39 van deze woonwagenstandplaatsen, met daarop 22 huurwagens en 17 koopwagens. De overige standplaatsen zijn in eigendom van derden.

3.3

Verweerder houdt een wachtlijst bij van kandidaten voor een standplaats. Deze wachtlijst wordt jaarlijks bijgewerkt. Op 1 januari 2016 stonden er 21 kandidaten op de wachtlijst. Verzoeker staat er inmiddels vier jaar op. In maart 2016 stond hij op de achtste plaats.

3.4

Op 11 november 2014 heeft de raad van de gemeente Leudal de Structuurvisie Wonen, Zorg en Woonomgeving Midden-Limburg vastgesteld. De Structuurvisie is een initiatief van de samenwerkende gemeenten in Midden-Limburg en is de basis voor het geven van sturing aan en het voeren van regie over het in de regio te voeren beleid op het vlak van wonen, zorg en woonomgeving.

3.5

In de vergadering van verweerder van 5 april 2016 is het beleid Huisvesting woonwagenbewoners vastgesteld. Dit beleid houdt in het kort in dat:

- verweerder geen nieuwe woonwagens meer aanschaf, tenzij dit noodzakelijk is voor vervanging;

- het aantal standplaatsen wordt gehandhaafd (uitbreiden noch inkrimpen);

- vrijkomende standplaatsen worden toegewezen op basis van de wachtlijst en de beschikbaarheid van een eigen woonwagen.

3.6

Verweerder heeft een langetermijnvisie voor vastgoed vastgesteld. Hierin is bepaald dat de gemeente Leudal een vastgoedloze gemeente wordt en dat alle eigendom moet worden verkocht, waaronder de standplaatsen die in eigendom zijn van de gemeente.

4 Niet in aanmerking komen voor een woonwagenstandplaats

- Feiten die onderscheid kunnen doen vermoeden?

Standpunt verzoeker

4.1

Verzoeker stelt dat verweerder onderscheid op grond van ras maakt door een beleid te voeren waardoor hij niet in aanmerking komt voor een woonwagenstandplaats in de gemeente Leudal. Het is praktisch onmogelijk om een standplaats te krijgen, omdat per 10 jaar ongeveer een standplaats vrijkomt en hij na vier jaar op de achtste plek staat. Daarnaast voert verzoeker aan dat woonwagenbewoners alleen een vrijgekomen standplaats kunnen huren als zij beschikken over een eigen woonwagen. Volgens verzoeker is dit discriminatie, omdat die voorwaarde niet wordt gesteld aan huurders van een sociale huurwoning. Daarnaast geldt dat de meeste woonwagenbewoners geen geld hebben om een eigen woonwagen te kopen en ook geen hypotheek kunnen afsluiten.

Standpunt verweerder

Verweerder betwist dat hij jegens verzoeker onderscheid op grond van ras maakt. Toewijzing van een vrijkomende standplaats vindt plaats volgens de wachtlijst, waarbij de nieuwe huurder zelf voor een woonwagen moet zorgen. Dat past in de lijn van de Langetermijnvisie voor vastgoed, waarin is vastgelegd dat de gemeente Leudal een vastgoedloze gemeente wordt.

Beoordeling door het College

4.2

Op grond van artikel 7a van de Algemene wet gelijke behandeling (AWGB) is onderscheid op grond van ras verboden bij de sociale bescherming. Sociale bescherming is een ruim begrip en heeft mede betrekking op de toegang tot, en het aanbod van, goederen en diensten die publiekelijk beschikbaar zijn, met inbegrip van huisvesting (Kamerstukken II 2002/03, 28 770, nr. 3, p. 2 en p. 15). Het handelen van verweerder heeft betrekking op de huisvesting van woonwagenbewoners. Daarmee kan zijn handelen worden getoetst aan genoemd wettelijk kader.

4.3

Verzoeker stelt onbetwist dat hij behoort tot de bevolkingsgroep woonwagenbewoners. Zijn familie is van generatie op generatie woonwagenbewoner. Het College oordeelt dat verzoeker een beroep kan doen op de bescherming van de AWGB. Het feit dat hij op dit moment niet op een woonwagenlocatie woont, doet daaraan niet af (vergelijk College 5 juli 2016, 2016-67, overweging 4.4; zie ook: College 10 maart 2016, 2016-22, overweging 4.5).

4.4

In artikel 10, eerste lid, AWGB is de bewijslastverdeling neergelegd. Deze houdt in dat verzoeker feiten moet aanvoeren die onderscheid op grond van ras en/of geslacht kunnen doen vermoeden. Als verzoeker hierin slaagt, is het aan verweerder om te bewijzen dat zij niet in strijd met de AWGB heeft gehandeld.

4.5

Ten aanzien van de vraag of verzoeker feiten heeft aangevoerd die onderscheid op grond van ras kunnen doen vermoeden, overweegt het College als volgt. Bij de toepassing van artikel 7a AWGB op een geval als het onderhavige is het uitgangspunt dat wordt voorzien in een zo gelijkwaardig mogelijk aanbod van woonruimte voor woonwagenbewoners en voor personen die wachten op een sociale huurwoning (vergelijk College 14 oktober 2016, 2016-109, overweging 4.6). In dat verband zijn de volgende feiten van belang.

4.6

In de Structuurvisie van november 2014 is aangegeven dat het beleid van de samenwerkende gemeenten in Midden-Limburg op het gebied van huisvesting van woonwagenbewoners wordt geconsolideerd. Dit beleid bestaat uit het streven naar overdracht van bestaande woonwagens en standplaatsen naar de wooncorporaties, het niet uitbreiden van het aantal standplaatsen –waarbij nieuwkomers worden verwezen naar de reguliere woningvoorraad- en het zo mogelijk verkopen van standplaatsen en/of woonwagens aan bewoners. Uit de Structuurvisie blijkt verder dat in vrijwel alle gemeenten in de regio Midden-Limburg, waaronder de gemeente Leudal, in kwantitatieve zin ruim voldoende sociale huurwoningen zijn en dat er dus geen aanleiding is om de kernvoorraad regiobreed uit te breiden. In zijn vergadering van 11 november 2014 heeft de gemeenteraad verweerder opgedragen om in 2015 specifiek voor de gemeente Leudal een uitwerking van de regionale visie voor te leggen. Een van de uitgangspunten

daarbij is dat de voorraad sociale huurwoningen op peil blijft of wordt uitgebreid. In de Beleidsnota Huisvesting woonwagenbewoners die verweerder op 5 april 2016 heeft vastgesteld, heeft hij specifiek beleid ontwikkeld op het gebied van huisvesting voor de doelgroep woonwagenbewoners. Uitgangspunt daarbij is dat het aantal standplaatsen, ongeacht de behoefte, wordt geconsolideerd.

4.7

Het College stelt vast dat gebleken is dat de sociale woningvoorraad in balans is met de behoefte, maar dat een vergelijkbare balans bij woonwagenbewoning niet kan worden aangenomen. Het staat vast dat binnen de gemeente Leudal een wachtlijst bestaat voor woonwagenstandplaatsen en het is onbetwist dat de feitelijke wachttijd aanzienlijk langer is dan vier jaar. Doordat vrijkomende woonwagenstandplaatsen alleen beschikbaar worden gesteld aan bewoners met een eigen woonwagen, zal de balans tussen voorraad en behoefte alleen maar schever worden. Immers, verzoeker heeft onbetwist gesteld dat woonwagenbewoners geen hypotheek kunnen afsluiten om een woonwagen te kopen.

Daarnaast staat vast dat verweerder de behoefte aan woonwagenstandplaatsen niet in kaart heeft gebracht, zoals hij wel heeft gedaan voor de behoefte aan sociale huurwoningen. Zijn beleid voor woonwagenbewoning is dan ook niet gebaseerd op de bestaande behoefte aan standplaatsen.

4.8

Het College is van oordeel dat deze feiten, in onderlinge samenhang beschouwd, kunnen doen vermoeden dat er geen sprake is van een zo gelijkwaardig mogelijk aanbod van woonruimte voor enerzijds woonwagenbewoners die in aanmerking willen komen voor de huur van een woonwagenstandplaats en anderzijds personen die wachten op een sociale huurwoning. Verzoeker ondervindt hiervan nadeel. Om volgens zijn woonwagencultuur te kunnen leven is hij immers aangewezen op een standplaats op een woonwagenlocatie. Als onbetwist staat vast dat hij niet binnen afzienbare tijd zicht heeft op een dergelijke plaats binnen de gemeente Leudal. Het College acht het niet onaannemelijk dat dat de wachttijd voor verzoeker minder lang zou zijn als verweerder wel in een zo gelijkwaardig mogelijk aanbod van sociale huisvesting en van woonwagenstandplaatsen had voorzien. Het College is van oordeel dat hiermee sprake is van feiten die kunnen doen vermoeden dat verweerder jegens verzoeker onderscheid op grond van ras maakt. Het is vervolgens aan verweerder om te bewijzen dat hij niet in strijd met de AWGB handelt.

- Bewijst verweerder dat hij niet in strijd met de AWGB handelt?

Standpunt verweerder

4.9

Volgens verweerder is in de gemeente Leudal geen ruimte en ook geen reden voor uitbreiding van het aantal standplaatsen. De gemeente heeft in vergelijking met het landelijk gemiddelde ruim voldoende standplaatsen, te weten 1 standplaats op 735 inwoners tegenover landelijk 1 standplaats op 2000 inwoners. Verweerder heeft besloten het bestaande aantal standplaatsen te handhaven en heeft dit beleid vastgelegd. Hij heeft hiermee zijn verantwoordelijkheid voor het woonwagenbeleid en met name voor voldoende standplaatsen ingevuld. Verder is verhuur van standplaatsen en woonwagens geen taak van de gemeente. Om die reden streeft verweerder ernaar om bestaande woonwagens en standplaatsen over te dragen aan de wooncorporaties. De in het beleid omschreven werkwijze betekent volgens verweerder voor de langere termijn dat de gemeente op een gegeven moment geen woonwagens meer in eigendom heeft.

4.10

Het College overweegt dat verweerder met deze stellingen niet bewijst dat hij geen onderscheid maakt. Het feit dat het aantal standplaatsen boven het landelijke gemiddelde ligt, ontslaat verweerder niet van zijn verantwoordelijkheid te zorgen voor een zo gelijkwaardig mogelijk aanbod van sociale huisvesting en van woonwagenstandplaatsen, op basis van geïnventariseerde behoeften. Voor zover verweerder stelt dat de verantwoordelijkheid voor het aanbod van standplaatsen bij de wooncorporaties ligt, passeert het College dit verweer. Op grond van de Woningwet moeten de wooncorporaties weliswaar bijdragen aan de uitvoering van het volkshuisvestingbeleid, maar de inhoud van dit beleid is een verantwoordelijkheid van de gemeente. Hierboven is geoordeeld dat het beleid van verweerder leidt tot een vermoeden van onderscheid. Het College komt tot dit oordeel onafhankelijk van het handelen van wooncorporaties.

4.11

Naar het oordeel van het College heeft verweerder hiermee het vermoeden van onderscheid niet weerlegd. Het College oordeelt dat verweerder jegens verzoeker onderscheid op grond van ras maakt. Nu het woonbeleid van verweerder ten aanzien van standplaatsen en de uitvoering daarvan uitsluitend de groep woonwagenbewoners nadelig treft, zo ook verzoeker, is sprake van direct onderscheid (vergelijk College 14 oktober 2016, 2016-109, overweging 4.13 en HvJ EU 10 maart 2005, nr. C-196/02, ECLI:EU:C:2005:141 (Nikoloudi)).

4.12

Het maken van direct onderscheid is verboden, tenzij daarvoor een wettelijke uitzondering bestaat. Gesteld noch gebleken is dat hiervan sprake is. Verweerder maakt dan ook jegens verzoeker verboden onderscheid op grond van ras door een beleid te voeren waardoor hij niet in aanmerking komt voor een standplaats op een woonwagenlocatie in de gemeente Leudal.

5 Oordeel

Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Leudal maakt jegens [...] verboden onderscheid op grond van ras.

Aldus gegeven te Utrecht op 19 december 2016 door prof. mr. J.C.J. Dute, voorzitter, mr. E.J.M. Hoffhuis en mr. C.A. Goudsmit, leden van het College voor de Rechten van de Mens, in tegenwoordigheid van mr. R.E.M. Schimmel, secretaris.

prof. mr. J.C.J. Dute

namens deze,

mr. D.C. Houtzager

collegelid

mr. R.E.M. Schimmel